

نهج‌الامامة

نهج البلاغه در کلام امام خاتمه‌ای

هو شیاری در مقابل دشمن

امام علی (ع) [در مورد هوشیاری در مقابل دشمن، باز در اوج است. این هم باز از نهج البلاغه من یک جمله عرض کنم: می‌فرماید که: «والله لا اکون کأُصْبَحَ تَمَامَ عَلٰی طُولِ اللَّدْمِ»؛ (خطبه ۶) خلاصه معنایش این است: «من آدمی نیستم که با لالایی دشمن خوابم ببرد.» خیلی‌ها با لبخند دشمن خاطرشان جمع می‌شود که دیگر خطری نیست؛ اگر دشمن لالایی بدهد، خوابشان می‌برد اما بر المؤمنین می‌فرماید که «وَمَنْ نَامَ لِمِ يَنْمُ عَنَهُ»؛ (نامه ۶۲) اگر تو خوابت برد، معلوم نیست دشمن هم خوابش برده باشد، او بیدار است. نوازش دشمن و لالایی دشمن موجب نمی‌شود من به خواب بروم؛ یعنی این هوشیاری در مقابل دشمن در اوج است.

۱۴۰۳/۰۴/۰۵

ازحاشیه تا متن

تقی دژآکام

روزنامه‌نگار

چند تصویر عادی از جنایات امریکا!

درست ۵۰ سال پیش در چنین روزی، نیروهای ارتش ایالات متحده امریکا پس از ۲۰ سال از آغاز جنگ ویتنام که امریکا در آن با نیروهای نیابتی‌اش حضور داشت و پس از ۱۰ سال از حضور مستقیم در گیری‌ها و کشتار مردم ویتنام به خصوص روستاییان، با سقوط سایگون دست از پا درازتر و با سرافکندگی و شکست با عقب‌نشینی کامل این کشور آسیایی را ترک کردند و به همان امریکا برگشتند.

«ژان لارتگی» از نویسندگان اهل فرانسه کتابی دارد با عنوان «یک ویت‌کنگ، یک میلیون دلار» که در آن، گوشه‌هایی از جنایات امریکا در این کشور آسیایی را به تصویر کشیده و به نمونه‌هایی از دلآوری و شجاعت زنان و مردان ویتنامی و مشخصاً «ویت‌کنگ‌ها» اشاره کرده است. او که سال‌ها در ارتش فرانسه خدمت و نشان‌های متعدد نظامی دریافت کرده بود، کار نظامی را رها کرد و به نویسندگی و روزنامه‌نگاری روی آورد از تجربیات نظامی خود در دوران خدمت حضور در ارتش به بهترین وجهی در دسترس دارد و واقع‌گرای بهره‌بردار آنها را در مجله «پاری ماچ» منتشر کرد. این کتاب متن تکمیل‌شده همان گزارش‌های منتشره است.

او در این کتاب بر چند اهداف چین و روسیه را در این جنگ تا حدودی با نگاه انتقادی ارزیابی می‌کند، اما در آن نقد جدی نقش فرانسه و به خصوص امریکا در این جنگ و به خصوص کشتارهای بی‌درمانی کم‌نمی‌گذارد. در مقدمه این کتاب، بر اساس آمار رسمی فرماندهی نیروی امریکا، تعداد افسران و سربازان امریکایی کشته‌شده در ویتنام فقط طی سال ۱۹۶۶، رقم ۵ هزار نفر و تعداد مجروحان این متجاوزان بیش از ۴۰ هزار نفر اعلام شده‌است، در حالی که خبرگزاری ویتنام شمایی تعداد تلفات ارتش امریکا را در همین مدت بالغ بر یکصد هزار نفر ذکر کرده است.

نویسنده می‌افزاید: «مریکا با اتکا به قدرت عظیم خود با صرف هزینه‌ای بالغ بر ۲ هزار میلیون دلار در ماه، به منظور حمایت از حکومت ژنرال ها، درگیر جنگ ویتنام شده، ولی مدرن‌ترین ماشین‌های جنگی و ورزیده‌ترین واحدهای نظامی آن کشور نتوانست‌اند «هشتی چریک گرسنه» را از پای آورند.»

(این عبارات شما را یاد چه کسانی می‌اندازد که با شکم گرسنه در مقابل تمام نیروهای نظامی مستقیم و نیابتی امریکا ایستاده‌اند و روز بروز شجاع‌تر و مصمم‌تر از خود و از کیان امت اسلامی به خصوص ملت مظلوم و بی‌پناه فلسطین دفاع می‌کنند؟ بله، در دست حدس زدید، مجاهدان مسلمان یعنی).

به ویتنام برگردیم. گزارش‌های دیگر در این باره این‌ها حاکمی است سربازان امریکایی قادر به تشخیص دشمنشان در روستاها نبودند، به همین دلیل در مانده شده و بسیاری از آنها روحیه‌شان را از دست داده و به مصرف مواد روی آورده بودند. فشار ناشی از مبارزه با «دشمن پنهان» سربازان امریکایی را به سئوه آورده بود تا جایی که آنها با حمله به روستاها خشم و ناامیدی خود را بر سروسناریان مظلوم و بی‌پناه‌خالی می‌کردند، بی‌آنکه بدانند آن روستاییان به چریک‌های «ویت‌کنگ» کمک می‌رسانند یا خیر. مشهورترین این حمله‌ها «قتل عام می‌لای» نام دارد که بر اساس گزارش‌های مختلف، در این قتل عام که با دستور رچارد نیکسون رئیس‌جمهور وقت امریکا صورت گرفت، بین ۳۴۷ تا ۵۰۰ غیرنظامی کشته شدند که بعدها اجساد متله‌شده دیگری از اهالی می‌لای یافت شد. ۳۰ سال قبل هم که هر ی ترومن رئیس‌جمهور امریکا بود، طی سه روز دو شهر بزرگ ژاپن بمباران اتمی شد که بر اثر آن ۲۲ هزار نفر در جان جاندانند و هزاران نفر تا امروز با عوارض سوء ناشی از آن دست به گریبان‌اند.

افغانستان، عراق، لبنان و فلسطین و کشتارهای مستقیم سربازان امریکایی در این مناطق با نیروهای نیابتی مختلفی چون صهیونیست‌ها، القاعده و تحریرالاشام نیز این سال‌ها پیش چشم همه جهانیان و فارغ از توضیح و ابضاحات است.

در چنین شرایطی و با چنان سوابق سونی که امریکا و دست‌پرورد گانش در دنیا دارند، ارائه تصویر مثبت و جنتلمن و دلسوز از این جنایتکاران و در رأس آنها رئیس‌جمهور فعلی آن، باحامل به صحت‌چیزی جز صداهلوی‌ها و بااحتمال دیگر جز ناشی از جیره‌خواری و وابستگی به آنان نیست.

حساب مذاکره غیرمستقیم برای نشان دادن حقانیت و سلامت‌ما و احتمال حل مشکلات آن هم به دلیل بحران‌های گسترده‌ای که ایالات متحده در

حال حاضر در جای جای جهان با آن مواجه است، بحثی جداگانه است. کاری که در هیچ دولتی از دولت‌های اصلاح‌طلب و اصول‌گرای سابق منتفی نبوده و انجام می‌شده است. ما تصمیمات سخت و دشوار زیادی در طی این نیم‌قرن گرفتیم.

مخبر آخر علیه چند رسانه و فعال رسانه‌ای اعلام جرم دادستانی

در پی انتشار مطالب خلاف واقع از سوی تعدادی از رسانه‌ها و فعالان رسانه‌ای طیف‌های مختلف سیاسی درباره حادثه بندر شهید رجایی، ضمن تشکیل پرونده قضایی، از سوی دادستانی تهران علیه متخلفان اعلام جرم شد.
در راستای باز خورد جدی با پرهم زندگان امنیت روانی جامعه، ضمن تشکیل پرونده قضایی برای متخلفان، دادستانی تهران علیه چند رسانه از طیف‌های مختلف سیاسی و فعالان رسانه‌ای که اقدام به انتشار اخبار خلاف واقع کرده‌اند اعلام جرم کرد. براساس این گزارش، برخی رسانه‌ها و فعالان مجازی نیز تذکر دریافت کردند.

۱۲ خیر اول

دیپلماسی متوازن و توسعه همکاری‌ها با همسایگان و کشور‌های اسلامی همواره از شعارهای دولت چهاردهم بوده و این مهم در دولت سیزدهم نیز به عنوان یک سیاست اصولی جمهوری اسلامی ایران دنبال می‌شد. این دیپلماسی برخلاف ادوار گذشته به‌خصوص دهه نود، که از آن پسه تعبیر رهبر معظم انقلاب «دهه عقب ماندگی و تعطیلی نسبی اقتصاد» بود، می‌کوشد در عین حالی که به گسترش روابط متوازن با دنیا فکر کند، همه تخم مرغ‌ها را در سبد چند کشور غربی و اروپایی نچیند، بلکه تقویت روابط اقتصادی با همسایگان و کشور‌های اسلامی و همچنین دیگر کشور‌های خارج از جغرافیای سیاسی غرب را در اولویت خود قرار دهد. عضویت در پیمان‌های اقتصادی و امنیتی مانند شانگهای و بریکس از مظاهر این سیاست است.

اجلاس همکاری‌های ایران و آفریقا که روز گذشته در تهران برگزار شد، جلوه دیگری از این نگاه متوازن بود. جایی که رئیس‌جمهور در سخنانی ابراز آمادگی کرد، جمهوری اسلامی ایران «تمام دستاوردها و توانمندی‌های خود در عرصه‌های سلامت، تجارت، صنعت، کشاورزی و امنیت» را با آفریقا به اشتراک بگذارد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی دفتر ریاست جمهوری، مسعود پزشکیان صبح دیروز در سومین اجلاس همکاری‌های اقتصادی ایران و آفریقا، ضمن خوشامدگویی به مهمانان این اجلاس، با خادانده‌ای در گذشتگان و نیز مجروحان حادثه بندرعباس ابراز همدردی کرد و اظهار داشت: تمهیدات لازم برای رسیدگی فوری و جدی به این عزیزان و نیز مجروحان حادثه اندیشیده شده است.

رئیس‌جمهور با بیان اینکه معاون اول وی درباره جزئیات رابطه تجاری و همکاری‌های اقتصادی میان ایران و کشور‌های آفریقا توضیحات لازم را ارائه کرد، افزود: همه ما روی یک کره خاکی در منظومه شمسی و در میان میلیاردها کیهانشان در فضا در حرکت هستیم و در واقع در خانه کوچکی کنار هم زندگی می‌کنیم. درست‌است که قره‌قرا‌ازار هم تفکیک بردیم، اما همه با یک‌همه یافت‌ه‌ایم تا روی این کره خاکی از نعمات الهی بهره‌مند شده و کنار هم در صلح و مفاز زندگی کنیم.

■ **رژیم صهیونیستی و حشیشانه ترین جنایت‌ها را مرتکب می‌شود**

رئیس‌جمهور در آمر تکب می‌گوید گریزی به جنگ افروزی‌ها و نسل کشی رژیم صهیونیستی در فلسطین و غزه زد و گفت: متأسفانه عده‌ای این توصیه‌ها را نادیده گرفته و با زیاده‌خواهی به حقوق دیگران تجاوز می‌کنند. سزومین آنها را غصب و ساکنانش را بیرون می‌کنند و هر کار زشتی که تصور کنید مرتکب می‌شوند، اینها کسانی هستند که در پشت چهره‌های به ظاهر انسانی

دفاعی

هیچ محموله نظامی در آتش سوزی بندر شهید رجایی وجود نداشت

سخنگوی وزارت دفاع ضمن ابراز همدردی با خانواده‌های آسیب‌دیده از حادثه بندر شهید رجایی تأکید کرد که هیچ گونه محموله وارداتی یا صادراتی با کاربرد نظامی در این حادثه دخیل نبوده است.

به گزارش روابط عمومی وزارت دفاع، سردار سرتیپ پاسدار رضا طلایی نیک، در گفت‌وگو با صداسویما ضمن ابراز همدردی از سوی همکاران وزارت دفاع و نیروهای مسلح، درباره ابعاد این حادثه توضیح

بسیج

ما زیبا ترین جلوه‌های استحکام درونی بسیج را در دوران دفاع مقدس مشاهده کردیم. سردار معروفی معاون هماهنگ کننده سازمان بسیج مستضعفین در مراسم تجدید میثاق کارکنان معاونت عقیدتی سیاسی بسیج با آرمان‌های امام راحل، گفت: اصلی‌ترین مأموریت معاونت عقیدتی سیاسی در بسیج، استحکام درونی بسیج است. ما زیباترین جلوه‌های استحکام درونی بسیج را در دوران دفاع مقدس مشاهده کردیم.

سردار معروفی با بیان اینکه شهدایان شوشتری، حجازی و سلیمانیه، از مصداق بارز بسیجیان رسالت محور بودند که در مکتب امامین انقلاب و شهید مطهری پرورش یافتند، گفت: افکار و شهادت ناثل می‌شود. معاون هماهنگ کننده سازمان بسیج مستضعفین با بیان اینکه نیروی بسیجی برای انجام رسالت خود، لباس، زمان و مکان نمی‌شناسد، گفت: «بسیجی» سیاسی کار نیست و خود را فدای ملت دین و ولایت می‌کند.

سردار معروفی با بیان اینکه شهیدان شوشتری، حجازی و سلیمانیه، از مصداق بارز بسیجیان رسالت محور بودند که در مکتب امامین انقلاب و شهید مطهری پرورش یافتند، گفت: افکار و

سرویس سیاسی، ۸۵۵۲۳۰۶۰

پزشکیان در سومین اجلاس همکاری‌های ایران و آفریقا:

آماده‌ایم توانمندی‌های خود را با آفریقا به اشتراک بگذاریم

عارف: آفریقا را شریک راهبردی خود در هندسه نوین قدرت می‌دانیم

محسن وائلی | ایرنا

است، خداوند فرصتی به ما عطا کرده تا زندگی را در صلح و آرامش سپری کنیم و از نعمات الهی بهره ببریم. پزشکیان با اشاره به اهمیت ارتباطات و همکاری‌های بین‌المللی اظهار داشت: امیدوارم در مدت حضور شما مهمانان عزیز در ایران و در تعامل با کارشناسان و مدیران ایرانی، زمینه‌های همکاری و توسعه بیش از پیش همکاری‌ها فراهم شود.

عارف با اشاره به بیانات رهبر معظم انقلاب در زمینه ضرورت گسترش همکاری‌های راهبردی با قاره آفریقا، افزود: با الهام از زهنمودهای رهبر انقلاب و ارزش‌های انقلابی خود، در دولت وفای ملی خواهان تقویت روابط و گسترش همکاری‌های عمیق و پایدانه با کشور‌های آفریقایی هستیم و در سندر چندین سازمان و برنامه هفتم توسعه کشور به گسترش همکاری با کشور‌های آفریقایی تأکید ویژه شده است. وی افزود: ایران هزاران سال روی پای خود

ایستاده است و طوفان‌ها بر چرخ شرافت و تمدن و آزادی‌ها را افراشته نداشت است و شما ملت‌های آفریقایی نیز در حافظه تاریخ هم پیمان این شکوه هستی‌د قرن‌هاست که پنج، آرمان و رویای مشترک ما را به هم پیوند داده‌است و در این اجلاس گرد هم آمدن برای اشتغال‌های اسلامی برگزار شد، بایمان اینکه آفریقا را نه صرفاً یک بازار مصرفی بلکه یک شریک راهبردی در هندسه نوین قدرت جهانی می‌دانیم، گفت: زمان آن رسیده که ملت‌های جنوب در تاریخ معاصر قواع‌بازی را خودشان بنویسند. ما معادن پرخورداریم، بلکه اراده، دانش و فناوری لازم را نیز در اختیار داریم. این توانمندی را نه در جهت سلطه، بلکه در مسیر برادری و هم‌سرنوشتی با آفریقا به کار خواهیم گرفت.

واکنش سخنگوی وزارت دفاع به برخی خبرسازی‌ها

هیچ محموله نظامی در آتش سوزی بندر شهید رجایی وجود نداشت

داد: «طبق بررسی‌ها و مستندات موجود، هیچ‌گونه محموله وارداتی یا صادراتی برای سوخت یا کاربرد نظامی در محدوده حادثه آتش‌سوزی بندر شهید رجایی وجود نداشته و ندارد.»

وی با اشاره به برخی فضا سازی‌های رسانه‌ای، افزود: «برخی خبر سازی‌ها که با فضا سازی هدفمند از سوی رسانه‌های بیگانه در راستای عملیات روانی دشمنان انجام می‌شود، مسبوق به سابقه‌است و ملت هوشمند ایران همواره این عملیات رسانه‌ای را خنثی کرده است.

معاون هماهنگ کننده سازمان:

جلو‌ه‌های استحکام درونی بسیج در دفاع مقدس رقم خورد

فقیه در سازمان بسیج مستضعفین هم طی سخنانی در مراسم ضمن تبریک روز معلم به همه معلمان فداکار و ایثارگر و همه کسانی که در عرصه تعلیم و تربیت حرکت می‌کنند از جمله هادیان سیاسی و مربیان عقیدتی، گفت: امام راحل به اسلام، حیات دوباره بخشیدند، تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، در جامعه‌ما به قرآن بی‌اعتنایی می‌شد و دست دولتمردان

فقیه در سازمان بسیج مستضعفین هم طی سخنانی در مراسم ضمن تبریک روز معلم به همه معلمان فداکار و ایثارگر و همه کسانی که در عرصه تعلیم و تربیت حرکت می‌کنند از جمله هادیان سیاسی و مربیان عقیدتی، گفت: امام راحل به اسلام، حیات دوباره بخشیدند، تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، در جامعه‌ما به قرآن بی‌اعتنایی می‌شد و دست دولتمردان فقیه در سازمان بسیج مستضعفین هم طی سخنانی در مراسم ضمن تبریک روز معلم به همه معلمان فداکار و ایثارگر و همه کسانی که در عرصه تعلیم و تربیت حرکت می‌کنند از جمله هادیان سیاسی و مربیان عقیدتی، گفت: امام راحل به اسلام، حیات دوباره بخشیدند، تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، در جامعه‌ما به قرآن بی‌اعتنایی می‌شد و دست دولتمردان فقیه در سازمان بسیج مستضعفین هم طی سخنانی در مراسم ضمن تبریک روز معلم به همه معلمان فداکار و ایثارگر و همه کسانی که در عرصه تعلیم و تربیت حرکت می‌کنند از جمله هادیان سیاسی و مربیان عقیدتی، گفت: امام راحل به اسلام، حیات دوباره بخشیدند، تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، در جامعه‌ما به قرآن بی‌اعتنایی می‌شد و دست دولتمردان

ایران

نبردهای ترکیبی

وقدرت ایجاد اختلال ادراکی

محمد قهبری

فعال فرهنگی

نبرد ترکیبی استفاده ترکیبی و هم‌زمان از روش‌های مختلف تهاجم است که هدف آن دستیابی به اهداف سیاسی، فرهنگی یا اقتصادی از طریق تغییر ادراک و رفتار مردم یک جامعه است. این تغییر، بسیار فراتر از میدان نظامی بوده و از رسانه‌ها، شبکه‌های اجتماعی، فناوری‌های سایبری و حتی ابزارهای اقتصادی همچون تحریم‌ها استفاده می‌کند. در عصر حکمرانی رسانه‌ها و فضای مجازی، مفهوم نبردهای ترکیبی به‌عنوان یکی از پیچیده‌ترین و تأثیرگذارترین اشکال جنگ مدرن شناخته شده است. این نوع جنگ فراتر از درگیری‌های سنتی نظامی بوده و از ترکیب ابزارهای متنوعی همچون جنگ اطلاعاتی، رسانه‌ای، اقتصادی، روانی و سایبری استفاده می‌کند تا به اهداف خود دست یابد. یکی از جنبه‌های کلیدی آن، قدرت ایجاد اختلال ادراکی در گروه مخاطبان جامعه هدف است. نبرد ترکیبی، به‌عنوان یک مفهوم نوین، شامل استفاده هم‌زمان از ابزارهای مختلف برای دستیابی به اهداف سیاسی، اقتصادی یا نظامی است. در این نوع جنگ، تمرکز اصلی بر تأثیرگذاری عمیق بر ذهن و ادراک افراد است تا افراد دیگر نتوانند واقعیت را به‌درستی تشخیص دهند و واکنش‌های مؤثری نشان دهند. در این صورت، با سکوت می‌کنند و موضع مؤثری نخواهند داشت یا با خط تهاجم ترکیبی هم‌سوی شوند و در مسیر نشر پیام مختل قرار می‌گیرند. ابزارهای اصلی در این نوع نبردها عبارت‌اند از:

رسانه‌ها: با انتشار اخبار جعلی، تحریف‌شده یا اغراق‌آمیز، رسانه‌ها نقشی اساسی در تغییر برداشت عمومی از واقعیت ایفا می‌کنند.

فضای مجازی: شبکه‌های اجتماعی و بسترهای دیجیتال با ویژگی‌های گسترده‌گی و سرعت، محیط مناسبی برای عملیاتی کردن

استراتژی‌های جنگ ادراکی فراهم کرده‌اند.

جنگ روانی: از طریق ایجاد ترس، نگرانی یا بی‌اعتمادی در مخاطبان، ذهن آنها به‌گونه‌ای شکل داده می‌شود که نتوانند تصمیمات منطقی بگیرند.

اختلال ادراکی: سلاخی قدرتمند در نبرد ترکیبی و از محوره‌ای اصلی نبردهای ترکیبی است. هدف از این روش، تغییر برداشت افراد از واقعیت و هدایت کردن آنها به سمتی است که تصمیمات و رفتارشان با اهداف مهاجم هماهنگ باشد. این اختلال ادراکی ممکن است از مسیرهای زیر عملیاتی شود:

ایجاد سردرگمی: با ارائه اطلاعات متناقض یا ساختگی، مخاطب دیگر نمی‌تواند واقعیت را به‌روشنی تشخیص دهد.

تولید حس اعتمادی: با برجسته‌کردن رون‌ضعف‌ها و مشکلات درون سیستمی، روحیه اعتماد به نظام یا ساختار اجتماعی تضعیف می‌شود.

هدف‌گیری عواطف: با تحریک احساسات منفی مانند خشم یا ترس، افراد به واکنش‌های احساسی و غیرمنطقی سوق داده می‌شوند.

پیشرفت‌های فناوریانه، عامل کلیدی در گسترش روش‌های اختلال ادراکی به‌شمار می‌رود. دو جنبه اصلی این پیشرفت‌ها عبارت‌اند از:

بهره‌گیری از هوش مصنوعی: هوش مصنوعی قادر است پیام‌هایی شخصی‌سازی‌شده را با توجه به پروفایل روان‌شناختی مخاطب تهیه کند و تأثیرگذاری روانی و ادراکی را به حداکثر برساند.

الگوریتم‌های شبکه‌های اجتماعی: این الگوریتم‌ها به‌گونه‌ای طراحی شده‌اند که محتوای تحریف‌شده را بین کاربران با سرعت بیشتری لای می‌منتشر کنند و آنچه را که به نفع مهاجمان است، برجسته سازند.

اثرات اختلال ادراکی بر جامعه: قدرت اختلال ادراکی هنگامی به اوج خود می‌رسد که اثرات آن در جنبه‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی مشهود شود:

کاهش انسجام اجتماعی: رسانه‌ها و ابزارهای ارتباطی می‌توانند به ایجاد جدایی و تفرقه میان اقشار مختلف اجتماع کمک کنند.

کاهش توان تصمیم‌گیری منطقی: زمانی که افراد تحت هجوم اطلاعات تحریف‌شده قرار می‌گیرند، قدرت تصمیم‌گیری منطقی و قابل اعتماد آنها تضعیف می‌شود.

افزایش آسیب‌پذیری در برابر نفوذ خارجی: در جوامعی که اعتماد عمومی کاهش یافته، فرصت برای مداخله و نفوذ دشمن افزایش می‌یابد.

راهبردهای مقابله با اختلال ذهنی در نبرد ترکیبی: برای مقابله با این نوع اختلال، رعایت اصول زیر ضروری است:

روایت اول: پیشگاهی رسانه‌های مرجع خودی در ارائه روایت‌اول برتر و خرد و روایت‌های بعدی.

آگاهی بخشی عمومی: از مؤثرترین راه‌های مقابله تقویت سواد رسانه‌ای در میان افراد جامعه است تا بتوانند اطلاعات درست را از نادرست تفکیک کنند (به عنوان نمونه در جریان حادثه بندر شهید رجایی، توسط منافقین کانالی در تلگرام ایجاد شد با انتساب ظاهر به سازمان صدا و سیما که تصاویر و اخبار مربوط به حادثه را در لحظه مخابره می‌کرد).

تقویت اعتماد اجتماعی: اقدامات فرهنگی و اجتماعی که موجب افزایش اعتماد مردم به نظام و همبستگی اجتماعی شده، نقش کلیدی در کاهش اثرات اختلال ادراکی دارند (انعکاس خبری با ضرب مناسب به مشارکت‌های مردمی در کاهش دامنه خسارات حوادث، هجوم گسترده برای اهدای خون، مدیریت بازار برای مقابله با احتکارهای احتمالی، مشارکت مالی در پوشش‌هایی نظیر ایران همدل).

بهره‌گیری هوشمندانه از فناوری و تقویت امنیت سایبری: استفاده از فناوری‌های مقابله با اخبار جعلی و تقویت نظارت بر شبکه‌های اجتماعی از راهبردهای مؤثری در این زمینه است (چند سال قبل، لوئیجی بویتو به صورت هوشمندانه محتوای گمراه کننده مضر و نادرست را حذف یا با برجسی مشخص کرد. چنین محتوایی شامل اخبار جعلی، تهدید امنیت جانی، آشوب‌های مدنی گسترده، جلوگیری از رأی دادن افراد و ریسک‌های امنیت سایبری بود).

به هر ترتیب، نبردهای ترکیبی و قدرت ایجاد اختلال ادراکی به یکی از جدی‌ترین تهدیدات عصر حاضر تبدیل شده‌اند و ذهن انسان‌ها نیز به عنوان میدان اصلی نبرد تعریف شده‌است. کشور‌های مختلف نیز برای مقابله با این چالش به طیف گسترده‌ای از ابزارها و استراتژی‌ها متوسل می‌شوند؛ از تقویت سواد رسانه‌ای گرفته تا بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته. در نهایت، تنها با آگاهی، انسجام اجتماعی و اقدامات پیشگیرانه می‌توان از آسیب‌های این جنگ مدرن کاست و راهی به سوی حفظ حادیت و ثبات جامعه پیدا کرد. در عصر هوش مصنوعی، نبردهای ترکیبی به یکی از پیچیده‌ترین چالش‌های امنیتی و اجتماعی بدل شده‌اند. نبردهای ترکیبی، از ابزارهای متنوعی برای تسخیر ذهن‌ها و قلب‌های مردم استفاده می‌کنند. این ن‌سوع جنگ، ماهیتی چندلایه دارد و بعد نظامی آن فقط بخش کوچکی از این نبرد محسوب می‌شود. اختلال ایجاد شده از نبردهای ادراکی، فقط به یک نسل محدود نمی‌شود و تأثیرات آن می‌تواند عمیق و دامنه‌دار باشد. از این‌رو، مقابله با این جنگ و این اختلال نیازمند استراتژی‌های همه‌جانبه است که شامل آگاهی‌بخشی، تقویت ایمان و ارتباطات اجتماعی مستحکم است. دشمن تلاش می‌کند با نفوذ در فضای اطلاعاتی و رسانه‌ای، مردم را نسبت به واقعیت‌ها دچار سردرگمی کند و با استفاده از ابزارهای مدرن رسانه‌ای و تقویت شایعات، تلاش می‌کند حقیقت‌ها را پنهان کرده و ذهن مردم را نسبت به حقیقت مشوش سازد.